

Drodzy Uczniowie!

Na dzisiejszej lekcji podsumujemy sobie wszystko czego dowiedzieliśmy się w piątej klasie o wypowiedzeniu.

Zapiszcie sobie temat lekcji: **Powtórzenie wiadomości o wypowiedzeniu.**

Codziennie tworzymy i zapisujemy wiele wypowiedzeń. Niektóre przekazują informacje, inne zaś wyrażają emocje lub są wskazówkami, jak się zachować w jakimś miejscu (np. tabliczki na budynkach, w korytarzach).

Wypowiedzenie – to pewna skończona myśl, po której pojawia się kropka, pytajnik lub wykrzyknik (w formach pisanych) albo dłuższa pauza, zawieszenie głosu (w formach mówionych). Każde wypowiedzenie składa się z różnych części mowy połączonych ze sobą.

Ważne jest to, że **wypowiedzenia coś komunikują, a więc mają swojego nadawcę i odbiorcę**. Przeważnie za pomocą wypowiedzeń przekazujemy informacje, o coś pytamy, ale również wyrażamy nasze żądania lub emocje.

Przepiszcie lub wydrukujcie sobie notatkę.

Podział powiedzeń ze względu na:

- Cel wypowiedzi: **oznajmujące**: np. Kupię sobie tę bluzę.
pytające: np. Czy kupić sobie tę bluzę?
rozkazujące: np. Kup sobie tę bluzę!
- Zabarwienie uczuciowe:
neutralne: np. Wyglądasz oryginalnie.
wykrzyknikowe: wyglądasz oryginalnie!!
- Obecność orzeczenia: Orzeczenie to część zdania informująca o czynności lub stanie podmiotu, odpowiadająca na pytania *co robi?*, *co się z nim dzieje*, *w jakim jest stanie?*

Tu wyróżniamy:

1. **Zdanie**- wypowiedzenie zawierające orzeczenie. Zdanie zaś dzieli się na dwie grupy: **zdanie pojedyncze** (bo zawiera tylko **jedno** orzeczenie, np. *Ta bluza mi się podoba.*
Zdanie złożone (bo zawiera **więcej niż jedno** orzeczenie, np. *Ta bluza mi się podoba, więc ją kupię.*
2. **Równoważnik zdania**- wypowiedzenie niezawierające orzeczenia, np. *Ale droga bluza. (Koniec notatki)*

Ważne!

- 1) **Zdania** charakteryzują się tym, że pojawia się w nich osobowa forma czasownika, np. *Turyści przyjechali nad morze.*
- 2) **Równoważniki zdań** odznaczają się tym, że brakuje w nich czasownika w formie osobowej, ale zawsze możemy wypowiedzenie tak przekształcić, aby brakująca forma się pojawiła, np.: *Ale droga bluza. → Ale ta bluza jest droga.*

Wykonajcie w zeszycie ćwiczenie: Podane równoważniki zdań przekształć w zdania:

Spokój!- .....

Jasne jak słońce. ....

Mamusiu, herbaty? .....

Ale ulewa! .....

Do domu! .....

Dla tych, którzy będą mieli kłopot z tym zadaniem, odpowiedzi podam jutro.

Trzymajcie się! P. Ola